

'Juist met elkaar stappen in de goede richting zetten'

'Groene' werkgroepen in de kerk

- Mét uitneembaar bewaarblad *Gaandeweg!*
- pagina 7 - 'De KUNST is hergebruiken'
- pagina 8 - Diaconaal Centrum in oprichting

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

6e jaargang | nummer 8 | oktober 2022

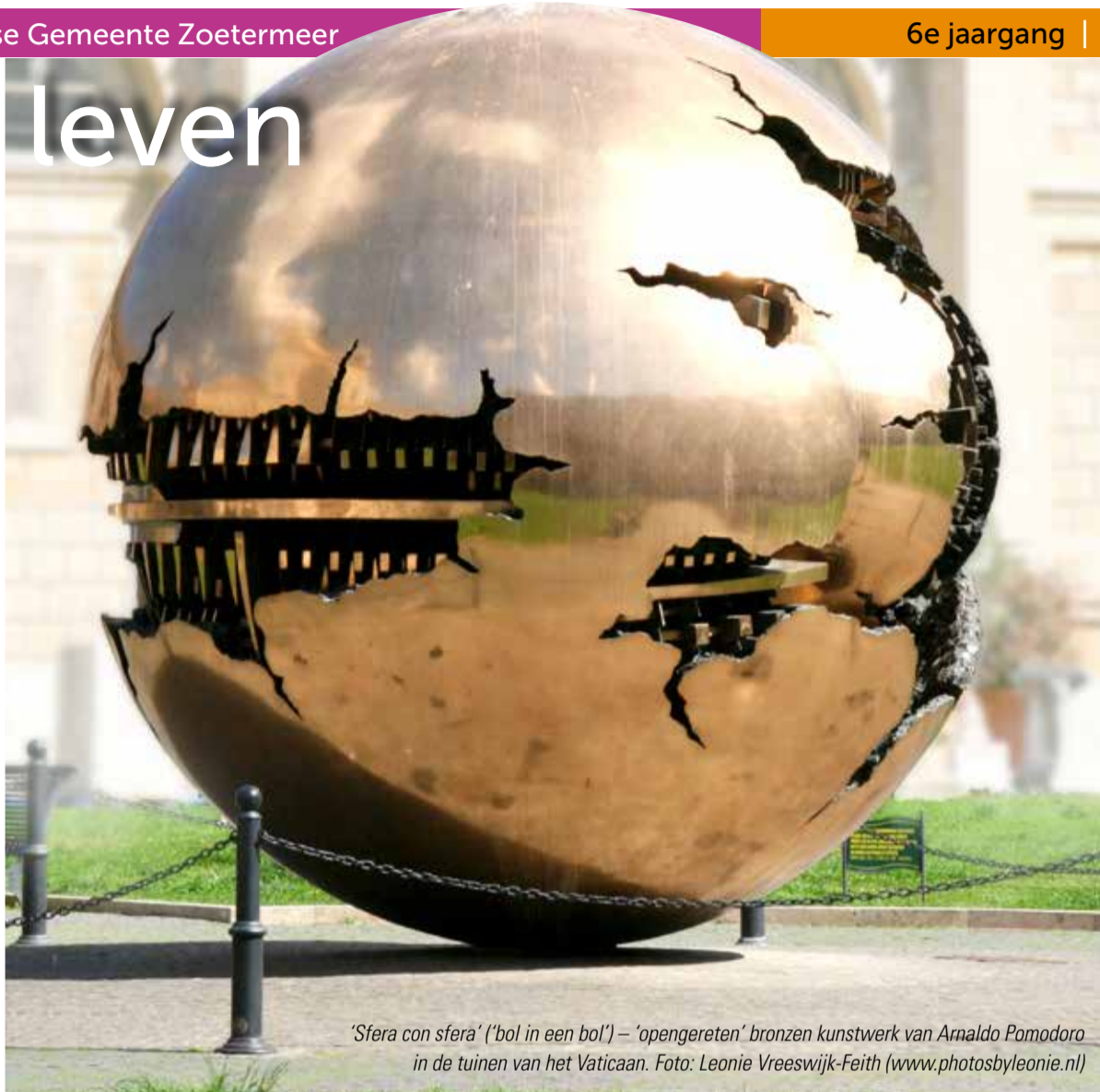
Anders leven

VERDIEPING • Duurzaamheid zou een missie van de kerk moeten zijn. Maar wat doen we eraan en in hoeverre staat de urgentie ervan op ons netvlies?

Onderzoek laat zien dat de ecologische crisis voor een groot deel toe te schrijven is aan menselijke activiteiten, zoals urbanisatie, toename van consumptie, industrialisatie en bevolkingsgroei. De oorzaak daarvan moet gezocht worden in onze verstoorde relatie met de natuur. In de Bijbel en in de christelijke traditie worden heilzame perspectieven gevonden. Dit artikel begint bij het bijbelse begrip rentmeesterschap en belicht wat enkele christelijke denkers van dit moment aandragen.

Rentmeesterschap

Het antwoord op de milieu-problematiek ligt volgens wetenschapper Lynn White in een radicale verandering van de mens-natuurrelatie. Steeds vaker wordt gepleit voor een houding gebaseerd op rentmeesterschap.

'Sfera con sfera' ('bol in een bol') – 'opengereten' bronzen kunstwerk van Arnaldo Pomodoro in de tuinen van het Vaticaan. Foto: Leonie Vreeswijk-Feith (www.photosbyleonie.nl)

LEZERSREACTIES

En u?

Hoe zou jij anders kunnen leven?

Mail vóór 21 oktober naar lezers@kerkinzoetermeer.nl of bel de eindredactie (079) 3 522 519

God van Liefde,

als wij zien uw schepping uw aarde uitgeput en leeggeroofd door onze hebzucht dieren en planten misbruikt voor onze welvaart lucht en zee vervuild door onze drang tot meer

dan bidden wij U maak ons tot goede rentmeesters van uw schepping tot eer van U en alles wat leeft groeit en bloeit

Uit: Gebed Centrumkerken Zoetermeer op Vredesavond 18 september 2022

Klimaat en duurzaamheid vanuit bijbels perspectief

In de Hebreeuwse 'Bijbel' is rentmeester een letterlijk beroep: een dienaar met een speciale status, zoals een opzichter of meesterknecht. Deze geniet het vertrouwen van de meester of eigenaar en is verantwoordelijk voor het beheer van eigendom en landerijen.

In het verhaal over Jozef in Egypte tijdens de hongersnood (Genesis 43-44) legt de rentmeester verantwoording af aan Jozef, die op dat moment grootvizier is onder de farao. Ook in het Nieuwe Testament verwijst rentmeesterschap naar een dienaar of knecht die belast is met een speciale taak (Matteüs 20:8, Lucas 8:3, Johannes 2:8). In Genesis 2 krijgt de mens de opdracht om de tuin te bewerken en te bewaren. De hof van Eden wordt dan geïnterpreteerd als de aarde en de mens moet de aarde 'bewaken, verzorgen, kleden en bewaren'. In het Nieuwe Testament krijgt rentmeesterschap daarnaast een theologische en overdrachtelijke betekenis. Het is één van de kenmerken van Christus' volgelingen.

Zij leggen verantwoording af, niet aan een koning of heer, maar aan de opgestane Christus en ze worden als rentmeesters verantwoordelijk voor de verkondiging van het evangelie.

Geen linkse hobby

Steeds meer christenen realiseren zich dat zorg voor milieu geen linkse hobby is. Maar hoe komt het dat iets dat zo voor de hand ligt – zorg voor de schepping, eerbied voor de Schepper – niet veel meer bij christenen is ingebakken?

Volgens eco-theologe **Eva van Urk** is een deel van het antwoord dat men bang is dat de schepping of natuur wordt aanbeden in plaats van de Schepper. Denk aan de nogal misleidende term 'klimaatreligie', of dat de milieubeweging religieuze trekjes zou vertonen. We mogen wel wat meer respect tonen voor iedereen die de barricaden opgaat, ook niet-gelovigen. We eren God ook door een goede en verantwoorde omgang met Zijn schepping.

Oog voor welzijn

Met de mens als 'beeld van God' is altijd verkondigd dat we min of meer 'de baas' zijn over de schepping. Voor veel mensen is deze opvatting problematisch geworden.

Volgens Van Urk hebben we ons 'beeld van God' zijn (*imago Dei*) vaak misbruikt. In die zin dat we dachten of denken dat we boven de schepping staan en dat de aarde er is voor ons gewin. Genesis 1 drukt inderdaad iets van hiërarchie uit. We hoeven dieren en mensen niet helemaal gelijk te schakelen; wel gaat het om heersen zonder egoïsme – met oog voor het welzijn van de hele schepping. 'Geschapen naar Gods beeld' kan ook helpen om onze speciale verantwoordelijkheden te ontdekken: wat mogen wij van God weerspiegelen?

Niet aarzelen

Er zijn ook christenen die nogal lauw reageren op de veranderende ecologie en de desastreuze gevolgen. Zij menen dat de nieuwe aarde die beloofd wordt, alle inspanningen overbodig maakt.

Volgens de kerkelijk betrokken econoom **Paul Schenderling** zijn wij de eerste generatie die weet dat we de wereld aan het vernietigen zijn. Hij ziet de gevolgen van de pijlsnelle globalisering en welvaartsstijging. 'We hebben de vruchten geplukt van die ontwikkelingen, maar realiseren ons nu dat we daarbij veel meer geplukt hebben dan ons toekwam.' Over de ecologische rampen spreken we sinds kort in de tegenwoordige tijd, omdat we de toenevende klimaatextremen in eigen land, maar ook elders in de wereld, al aan den lijve ondervinden. In het Bijbelboek Jesaja ontwaart Schenderling twee soorten verwarring in de dreigingen die op ons afkomen: een vlucht in

vroomheid en een vlucht in oplossingen. Voor hem is er weinig fantasie nodig om een beeld te krijgen van een humanitaire ramp. 'Hoe kunnen we dan nog aarzelen om onze ecologische voetafdruk drastisch te verkleinen en tegelijk blij zingen dat God altijd bij ons is?'

Theoloog **Sam Janse** wijst op fragmenten uit het Bijbelboek Openbaring waarin gesproken wordt over de nieuwe hemel en nieuwe aarde. Verontrustende maar ook bemoedigende teksten volgens hem.

'Laat je als mens niet neerdrukken door het gevoel dat het allemaal toch niets uithaalt, vlucht ook niet in het hedonisme van "pluk de dag", maar zoek in alle bescheidenheid waar jouw verantwoordelijkheid ligt. Betrek God bij alles, je aankopen, je praktische problemen, het beheer van je (moes)tuin, in het vertrouwen dat God zal laten blijken wat Hij wil.'

• Wim Bal

Meer lezen? Zie pagina 3 Aanraders en pagina 8 Uitgelezen ▶

MONDIAL MOVERS
Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuiskwint
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
 2718 RD Zoetermeer
 Telefoon: +31 (0)79-361 13 68

E-mail: info@henneken.nl
 Internet: www.henneken.nl

ERKENDE VERHUIZERS
ZORG VERHUIZER 2013

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen?

Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden?

Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

Van der Kruk Consultancy
 DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. **Nettie van der Kruk**
 T (06) 371 55 371
 E contact@vanderkrukconsultancy.nl
 I www.vanderkrukconsultancy.nl

Met betrokkenheid en respect wordt alles tot in detail geregeld

Teeuw
 UITVAARTVERZORGING
 Hoekeindseweg 61
 Bleiswijk
 www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Dag en nacht bereikbaar
 079 - 342 60 70

Redactie.AMG
 JOURNALISTIEK BUREAU
A.M. van der Giessen-van Velzen
 (079) 3 522 519
 Redactie.AMG@online.nl

**ZEKER VAN VAKWERK
 ZEKER VAN DORP**

Van Dorp – uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met vakkenis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent verzekerd van een gezonde leef- en werkomgeving. Dankzij onze landelijke overkoepeling en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu **VAN DORP** VOOR MORGEN

Kleinschalige onderneming met persoonlijke zorg en aandacht

24 uur per dag bereikbaar

Ongeacht uw verzekering

Van Dongen
 Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
 079 - 343 43 03
 wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
 Uitvaartzorg & UitvaartCentrum
 Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
 079 - 343 43 03 • www.vdusz.nl

Gebroeders Huurman
 een vertrouwde naam voor al uw bouw wensen

Bouwbedrijf | Gebroeders
Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

PHOTO'S by *Leonie*

info@photosbyleonie.nl
 06-526 300 48

www.photosbyleonie.nl

Hospice - Elim MOERKAPELLE

Scan de QR-code om een kijkje te nemen in het hospice.

Wilt u meer weten over een verblijf of vrijwilligerswerk in het hospice?
 079 820 0881 www.hospice-elim.nl

Hospice Elim in Moerkapelle is een bijna-thuis-huis voor mensen in de laatste levensfase.

Bedrijfsruimte te huur in Pijnacker:
 2000m² bedrijfsruimte met 300m² kantoor- en 3000m² buitenruimte en 3000m² nieuwbouw mogelijk.

Tevens te huur in Zoetermeer:
 700m² kantoorruimte op 1ste etage. Naar eigen inzicht te renoveren en in te delen.

Tevens te huur in Ede:
 Bedrijfsunits +/- 200m²

Jan Konijn Beheer / Advies o.g.
 Tel: +31 (0) 79 316 33 20
 GSM: +31 (0) 6 53 277 242
 E: jan.konijn@solcon.nl te Oud-Soetermeer

De fiets van Oud-Soetermeer

Voor info bel Jan 06 - 53 277 242 inclusief gratis ondernemersadvies!

ichthus boekhandel
 bijbels boeken muziek

Dorpsstraat 74
 2712 AM Zoetermeer
 079-3162081

ICHTHUSBOEKHANDEL.NL

Schoonheidssalon Azora
 natuurlijke schoonheid

- Schoonheidsbehandelingen
- Duo behandelingen
- Aangesloten bij ANBOS en Provoet
- (Diabetisch) pedicure
- Shellac CND
- Microneedling
- Diverse specialisaties

Balthasarschans 9
 2728 EP Zoetermeer
 079 341 43 05
 info@salonazora.nl
 www.salonazora.nl

PATERNOTTE UITVAARTZORG

“Als u afscheid moet nemen, dan wilt u dat natuurlijk zo goed mogelijk doen”.

079 - 303 22 03
 24 uur per dag bereikbaar

Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
 www.paternotteuitvaart.nl
 info@paternotteuitvaart.nl

De Goede Herder

klassieke concerten en zaalverhuur

HERBERG OUDE KERK ZOETERMEER

Dorpsstraat 59, 2712 AD Zoetermeer
 E info@herbergoudekerk.nl M 06 8351 0287

WWW.HERBERGOUDEKERK.NL

THEMA

'RENTMEESTER'
JENNIFER VAN WERKHOVEN VAN GROENLINKS:

'Juist met elkáár stappen in de goede richting zetten'

INTERVIEW • Klimaat, milieu en duurzaamheid: bijna iedereen is er mee bezig. De een omdat zij zich zorgen maakt, de ander omdat hij verantwoordelijkheid voelt. Op allerlei manieren wordt het ook ingevuld. Het maakt wel uit of je zeshoog woont in Meerzicht of in de vrije omgeving van de Voorweg. Dan is een aanpak van zonnepanelen of een moestuin inrichten nogal verschillend.

Door die verschillen komt al snel de vraag naar voren wie in de eerste plaats verantwoordelijk is voor de zorg voor ons klimaat en milieu en duurzaam moet zijn. Zondermeer hebben we allemaal een verantwoordelijkheid hiervoor, maar niet iedereen kan het optimaal voor elkaar krijgen om zo duurzaam mogelijk door het leven te gaan.

Dus toch voornamelijk een taak voor de gemeente? En staat de hele gemeenteraad als één man/vrouw achter de aanpak van deze problematiek? We vroegen het aan Jennifer van Werkhoven. Zij zit in de gemeenteraad voor GroenLinks en is kerklid van de protestantse wijkgemeente Zoetermeer-Zuid.

'Niet zomaar alles kan door het riool afgevoerd worden'

Zoetermeer ervaar ik als een groene stad. Is dat dankzij GroenLinks?

'De partij GroenLinks maakt zich altijd wel sterk als het gaat om de invulling van het leefmilieu van de stad. We zijn met bewoners om de tafel gaan zitten om hen te betrekken in het bomenbeleid voor de stad.

Ook hebben we een actie gehouden 'De zee begint hier', om mensen er bewust van te maken dat niet zomaar alles door het riool afgevoerd kan worden. Niet alle schadelijke stoffen zijn hieruit te halen en die rest komt uiteindelijk in de zee; vul maar in wat door de jaren heen het resultaat is. Ook doen we regelmatig mee met het opruimen van zwerfvuil in de stad. Nuttig, en tijdens het opruimen kom je vaak in gesprek met mensen. Dat geeft inzicht in wat ieder bezighoudt en waar mensen zich zorgen om maken.'

Is elke aanpak die voorgesteld wordt ook te realiseren?

'Moeilijk. Vaak zijn de kosten toch doorslaggevend bij de uitvoering. Het zou mooi zijn als er minder parkeerplaatsen in een wijk bovengronds zijn. Hoe meer groen hoe beter, maar parkeergarages onder de grond zijn heel erg duur om te bouwen. Dan moet je soms beslissingen nemen waar je niet helemaal achter kunt staan.'

Wie regelt de inrichting van het groen, bomen en planten: gemeente, bewoners of een bedrijf?

'Meestal begint het in samenspraak met de bewoners. De mogelijkheden worden bekeken en natuurlijk ook hoe groot het budget is. Met die gegevens wordt een "wensenlijst" gemaakt en adviseurs die kennis van de materie hebben voeren het uit of geven advies. Bijvoorbeeld: bloemen zaaien die bijen en andere insecten aantrekken, bomen die niet te veel snoeiwerk hebben, en ook ruimte aanleggen met wat sterk genoeg is om overheen te gaan zoals gras.'

'We moeten meer "zorgen" dan "heersen" over dier en plant'

Je hebt niet de portefeuille van groenvoorziening maar van armoedebestrijding. Kunnen mensen die met armoede te maken hebben wel meedoen met 'duurzaam leven', waaraan vaak toch een kostenplaatje verbonden is?

'Nu alles duurder is geworden, zeker de energie, gaan we samen met de mensen bekijken waar minder van nodig is en ook waar zuiniger met energie omgegaan kan worden. Het is een andere insteek, maar het draagt er zeker aan bij.'

KIJK

worden. Het is een andere insteek, maar het draagt er zeker aan bij.'

Vanuit je geloofsovertuiging geef je aan dat je rentmeester bent. Hoe is dit?

'We moeten meer "zorgen" dan "heersen" over dier en plant. Dat betekent niet dat we er niet nuttig gebruik van mogen maken, maar altijd zorgvuldig eerst invullen. De dieren zo goed mogelijk verzorgen en ze een aangenaam leven geven. Niet het ene bos na het andere kappen, omdat het makkelijk is als er een weg bijkomt of weer een woonwijk. Weloverwogen stappen ondernemen zodat het in evenwicht blijft. Met dat evenwicht hebben we zeker de laatste jaren geen rekening gehouden.'

Doen de kerken in Zoetermeer genoeg om duurzaam te zijn?

'Er zijn kerken die groene stroom gebruiken en de plastic bekers zijn er ook niet meer. Door de hoge energiekosten wordt er zeker naar besparing gekeken. Dit is niet een taak alleen voor kerkenraden, hier moeten de leden ook aan meewerken. Juist met elkaar moeten we proberen de stappen in de goede richting te zetten om het allemaal weer goed en leefbaar te maken.'

• Marjolijn van der Haven-Verweij

VAN DE REDACTIE

Groen lezen en schrijven

Thuisgekomen van een Open Huis-gebeuren van Drukkerij Opmeer in Den Haag haal ik een paar cadeautjes uit de meegekregen papieren tas. Een groen schrijfschrift met een naturelkleurig etuitje, waaraan een sierlijk groen blaadje hangt. Erin een pen en potlood die ook van papier gedraaid lijken te zijn. Het zijn 'Vibers', vermeldt de wikkel in groene nuances.

Natuurlijk wil ik weten waar dat voor staat. 'Vibers zijn gemaakt van Nederlands olifantengras, verbouwd op marginaal land waarop je geen voedsel kunt verbouwen: 1+1=?' Ik houd van letters, ik houd van papier, ik houd van pen en potlood, en nu schrijf ik daarmee dus 'groen'.

Dan word ik nieuwsgierig naar hoe duurzaam onze eigen krant *Kerk in Zoetermeer* bij Opmeer maandelijks van de persen glijdt. Op hun speciale pagina Duurzaamheid staat wat ook bij de persen en in de binderij tijdens de rondleiding verteld werd: groene stroom, bio-inkt, chemie-vrije drukplaten.

Met al dat groen in handen loop ik de artikelen en teksten in deze oktoberkrant na: het openingsartikel, het interview, de werkgroepen, de hergebruikers. Nu wil ik zelf de Bijbel erbij pakken – o nee, nog steeds de *Groene Bijbel* niet aangeschaft, ook al is die intussen alleen nog maar tweedehands verkrijgbaar, geloof ik. Dat lijkt me nou een handige uitgave in dit verband: 1654 bijbelteksten die groen kleuren, waar ze over schepping, schoonheid en krachten van de natuur, over zorg voor de aarde gaan.

Misschien kan ik beter beginnen met het lees- en werkboek dat erbij hoort: *Maak je Bijbel groen. 21 dagen een 'groene' bijbeltekst*. Misschien is dat behapbaarder om bijbels-groen te leren lezen en schrijven.

• Marieke (A.M.) van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTEUR

AANRADERS

Meer lezen

- *De schepping in het midden*, met reflecties van Marieke van der Linden, Joep Dubbink en Trees van Montfoort. Wzendingraad.nl/cahier
- Eva van Urk-Coster, 'Klimaatverandering in de Bijbel' Wtheologie.nl/blogs
- 'Wat zegt de Bijbel over klimaat?' Wmissionederland.nl/beweegdekerk
- Micha Verklaring over rentmeesterschap en klimaatverandering Wmichanederland.nl/duurzaamheid-en-schepping

100+tips voor thuis

Meer dan honderd praktische tips voor duurzamer leven elke dag. Wthegreenguide.nl/duurzamer-leven

Eenvoudig leven

Over duurzaamheid en levensstijl, voor persoonlijk gebruik en voor kringen van ds. Sam

Janse, Koos van Noppen, Paul Schenderling en anderen. KokBoekencentrum, € 12,99

Groen leven

Praktische bundel van kerkjournalist en verhalenverteller Kees Posthumus om je eigen leven én je kerk te verduurzamen. KokBoekencentrum, € 17,50

NBG-webinars 'Bijbel en duurzaamheid'

Met vijf webinars biedt het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap (NBG) inspiratie voor een groene levensstijl, vanaf 17 oktober, met gast sprekers Paul Schenderling en Trees van Montfoort. Wbijbelgenootschap.nl/webinars

Kerk in Actie-dag in Gouda

Regionale Kerk in Actiedag op 19 november 10.30-16.30 uur in Gouda: 'Aan tafel! Ontvangen & delen' met workshops

rond vijf tafels: geloofs-, generatie-, buurt-, groene tafel en de Kerk in Actie-tafel. Waanmelder.nl/129776

Petrus Kids 'Aan tafel!'

Om uit te delen aan kinderen en hun (groot)ouders: *Petrus*

Kids, vol opdrachten, spelletjes, verhalen en gespreksvragen rond het bijbelverhaal van de Emmaüsgangers, aansluitend bij het jaarthema. Wpetrus.protestantsekerk.nl/kids

Geloven met Hebreeuws ijkpunt

Studiedag met ds. Bart Gijsbertsen n.a.v. zijn boekendrieliuk en fascinerende ontdekkingstocht naar Joodse en christelijke stemmen over de Bijbel. 8 oktober, 10.00-16.30 uur in Veenendaal Wjulesisaacstichting.org

KERKDIENTEN OKTOBER

Bezoek voor actuele informatie over kerkdiensten en activiteiten de websites van de wijkgemeenten, de website PGZOETERMEER.NL en onze website KERKINZOETERMEER.NL

Gemeente	Zondag 2 oktober	Zondag 9 oktober	Zondag 16 oktober	Zondag 23 oktober	Zondag 30 oktober
 WIJKGEMEENTE OUDE KERK Oude Kerk Dorpsstraat 59, 2712 AD T (079) 316 39 09 W oudekerkgemeente.nl	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp 18.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Choral Evensong</i>	10.00 uur: Dr. W.M. de Bruin Bleiswijk	10.00 uur: Dr. H.J. Prosman Nieuwkoop	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp
 WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-ZUID De Regenboog Nathaliegang 263, 2719 CR T (079) 362 87 03 • W pwzz.nl	10.00 uur: Ds. J. van der Wolf	10.00 uur: Mw. ds. H.J.K. van Geerenstein Rhoon	10.00 uur: Ds. P. Wattel Oegstgeest	10.00 uur: Ds. J. van der Wolf	10.00 uur: Mw. ds. E. van der Wolf-Kox
 WIJKGEMEENTE OOSTERKERK Oosterkerk Oosterheemplein 320, 2721 ND T (079) 342 50 90 W oosterkerkzm.nl	09.30 uur: Ds. M. van Pelt Ridderkerk 17.00 uur: Ds. P. Baas	09.30 uur: Ds. P. Baas 17.00 uur: René Visser <i>Hart4U-dienst</i>	09.30 uur: Ds. C.H. Bax Edo 17.00 uur: Ds. P. Baas	09.30 uur: N.N.B. 17.00 uur: Ds. A.T. Maarleveld Bodegraven	09.30 uur: Ds. P. Baas 17.00 uur: Ds. A. Baas Bodegraven
 WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD Ichthuskerk Parkdreef 258, 2724 EZ T (079) 341 36 20 W pwzn.nl	10.00 uur: Mw. ds. M. van der Zwaag-Haan	10.00 uur: Ds. P. Wattel Oegstgeest 12.00 uur: Mw. A. Lodder <i>Chagallviering</i>	10.00 uur: Mw. A. Lodder <i>Muziekzondag</i>	10.00 uur: Mw. ds. E. van der Wolf-Kox	10.00 uur: Ds. J. van der Wolf
 ADVENTSKERKGEMEENTE Adventskerk Julianaalaan 3, 2712 CB T (079) 316 61 76 • W vcgz.nl		10.30 uur: Ds. K. van Klaveren		10.30 uur: Ds. K. Holtzapffel	

CONTACT

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE OUDE KERK
Predikant ds. C.H. Wesdorp
Wambahout 1, 2719 KD
T (079) 316 34 54
E predikant@oudekerkgemeente.nl
Vrije dag dinsdag
Pastoraal contact Marja van den Boomgaard
T 06-2251 2609 • E boomma@xs4all.nl
Scriba: Ria Kamp • T (079) 361 03 18
E scriba@oudekerkgemeente.nl

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-ZUID (DE REGENBOOG)
Predikanten Jan en Els van der Wolf-Kox
Parelgruis 56-58, 2718 NV • T (079) 8897432
T 06-3863 6293 (Jan)
E jtvdewolf@gmail.com
Werkdagen: ma t/m vr
T 06-3863 6292 (Els)
E evandewolfkox@gmail.com
Werkdagen: ma, di, do en vr
Scriba: Frits von Meijenfeldt
T 06-4042 7683 • E scriba@pwzz.nl

HERVORMDE WIJKGEMEENTE OOSTERKERK
Predikant ds. Pieter Baas
Berkelstroom 47, 2721 AG
T 06-8359 9143
E predikantooosterkerk@gmail.com
Vrije dag di-middag, do-middag en zaterdag
Scriba: Marten Heikoop • T 06-4033 8226
E scribawijk4@gmail.com
Pastoraal werker Cocky van Dorp
T 06-2473 5383
E cdvandorp@hotmail.com
Zalenverhuur
E zalenverhuuroosterkerk@gmail.com

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD (ICHTHUSKERK)
Ambulant predikant
ds. Marina van der Zwaag-de Haan
Werkdagen: di en do
T (0172) 607 329 / 06-2369 7249
E m.zwaaghaan@hetnet.nl
Jongerenpastor Arianne Lodder
T 06-2324 1540 • E kerkelijkwerker@pwzn.nl
Werkdagen: ma en di
Scriba: E scriba@pwzn.nl

VRIJZINNIGE GEMEENTE ADVENTSKERK
Voorganger ds. Karl van Klaveren
T 06-1104 1992
Secretaris Marja Hofman
E secretaris@vcgz.nl

PERRON oosterheem
Perron Centrum
Oosterheemplein 320, 2721 ND
Missionair pionier Timo Hagendijk
Werkdagen di t/m vr • T 06-5095 4628
E pionier.oosterheem@gmail.com
W www.perron-oosterheem.nl
Perron 1 • Schiebroekstraat 1, 2729 LR
Missionair opbouwwerker
Jacqueline Gravesteijn
Werkdagen ma, do, vr • T 06-1165 3972
E jacqueline@perron1zoetermeer.nl

Halte 2717
De locatie Carry van Bruggenhove 27 is met ingang van 1 september gesloten.
Buurtpastor Johan Roest blijft bereikbaar
T 06-8263 7362 • E buurtpastor@halte2717.nl
W www.halte2717.nl

DE PELGRIM
De Pelgrim • Frans Halsstraat 3
Pionier Gerda Griffioen
T 06-2497 5092
E gerda@depelgrimzoetermeer.nl
W www.depelgrimzoetermeer.nl

COLOFON

Kerk in Zoetermeer is een uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer. Deze krant verschijnt tien keer per jaar.

Ge jaargang | nummer 8 | oktober 2022

Redactie
Wim Bal, Jan Blankespoor, Liesbeth van Daal, Marjolijn van der Haven-Verweij, Hanneke Lam, Willy Tieman, Joke Westerhof

Hoofd- en eindredactie
Marieke van der Giessen-van Velzen
E redactie@kerkinzoetermeer.nl
W www.kerkinzoetermeer.nl

Ontwerp en vormgeving
Jessica Monker

Druk
Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

Medewerkers aan dit nummer
Hans van der Bilt, Eric Brunings, Peter van Holten (strip), Hans van Oort, Theo Poot (cartoon), Willem Vermeulen, Arie Vooijs (muziekcolumn), Leonie Vreeswijk-Feith (fotografie), Marina van der Zwaag-de Haan

Kopij novembernummer
Kopij over 2 november t/m 2 december graag insturen **woensdag 12 oktober**. De novemberkrant Kerk in Zoetermeer zal verschijnen op woensdag 2 november.

Bezorging
Buytenwegh/De Leyens, Noordhove, Seghwaert, Oosterheem: Bert de Jong
T (079) 346 00 54 / 06 44 55 01 49
Rokkeveen: Fam. J.C. Jol • T (079) 362 06 03
Meerzicht: dhr. P. v/d Broek • T (079) 321 43 91
Dorp, Driemanspolder, Palenstein, Stadshart: Mw. A. Maas • T (079) 316 63 73

Vrijwillige bijdrage
Jaarlijks wordt aan lezers voor de zomer een vrijwillige bijdrage gevraagd, over te maken naar **NL15 RABO 0373 7337 04** t.n.v. Protestantse Gemeente Zoetermeer Kerkblad. De richtprijs is € 22, meer of minder mag natuurlijk ook. Hartelijk dank.

Kerkelijk Bureau
De openingstijden van het Kerkelijk Bureau zijn met ingang van 1 september aangepast. U kunt er op dinsdag- en vrijdagochtend nu van **09.30-11.30 uur** terecht of belten met **T (079) 316 82 56**. Buiten deze tijden: **E kerkbureau@pgzoetermeer.nl** of **T 06-1236 5054** (Gerda) Frans Halsstraat 3, 2712 JS **W www.pgzoetermeer.nl**

Abonnement of losse nummers?
E info@kerkinzoetermeer.nl • T (079) 3 522 519

Ook adverteren?
Bekijk onze advertentietarieven en neem contact op over de mogelijkheden!
E advertenties@kerkinzoetermeer.nl
W kerkinzoetermeer.nl

OVERIGE DIENSTEN & VIJERINGEN

Ons Honk Halte 2717 • Carry van Bruggenhove 27, 2717 XT
Maandelijkse dienst voor doven

Zondag 9 oktober	10.00 uur	Mw. Carola Veldhuizen Renswoude
Zondag 30 oktober	10.00 uur	Dhr. Hendrik Stevens

Vivaldi • Brechtzijde 45, 2725 NR • *Maandelijkse dienst*

Zondag 16 oktober	10.30 uur	Mw. W. van Hengel
-------------------	-----------	-------------------

Oosterkerk • *Dankdag voor gewas en arbeid*

Woensdag 2 november	15.00 uur	Ds. P. Baas
Woensdag 2 november	19.30 uur	Timo Hagendijk

PERRONMEETINGEN

Oosterkerk (Bovenzaal) Oosterheemplein 320, 2721 ND
W www.perron-oosterheem.nl/perronmeeting

Datum	Tijd	Spreker
zondag 2 oktober	11.15 uur	Pieter Baas
zondag 9 oktober	11.15 uur	Timo Hagendijk
zondag 16 oktober	11.15 uur	Henk Boerman
zondag 23 oktober	11.15 uur	Pieter-Jan Rodenburg
zondag 30 oktober	11.15 uur	Timo Hagendijk

WEEKSLUITINGEN

WelThuis De Morgenster • Nassaulaan 11, 2712 AT • T (079) 316 48 88

Datum	Tijd	Voorganger
vrijdag 7 oktober	15.30 uur	Nicolaasparochie
vrijdag 14 oktober	15.30 uur	Ds. C. Wesdorp
vrijdag 21 oktober	15.30 uur	Mw. M. van den Boomgaard
vrijdag 28 oktober	15.30 uur	Mw. W. van Hengel
vrijdag 4 november	15.30 uur	Drs. E. Leune

ONDER WOORDEN

Koester de aarde

Koester de aarde, schat haar op waarde ons is de zorg voor haar toevertrouwd! Wonder van leven: zo door te geven dat ook ons nageslacht toekomst behoudt.

Maar hoe wij stilaan met alles omgaan zijn wij de doodsboden voor al wat leeft. Gifwolven dreigen, ramp aan ramp rijgend laat ons toch bidden dat God ons vergeeft.

Laat alles groen zijn, een nieuw seizoen zijn water dat zegent en luchten vol kleur. Laat ons op aarde de hoop bewaren dat ooit de vrede de schepping herkleurt.

U hebt met liefde 't leven gegeven. In zon en sneeuw is uw hand, God, te zien. Leer en bekeer ons, Christus, verbind ons, maak ons toch een en neem ons in dienst.

In 'Koester de aarde' ligt de nadruk op de zorgen die mensen kunnen hebben over het klimaat. Sytze de Vries vertaalde de originele liedtekst 'Touch the earth lightly' van Shirley Erena Murraru

KUNST IN DE KERK

DOOPSCHAAL OOSTERKERK
Opspattend water
De doopschaal van de Oosterkerk is gemaakt van dik, half doorzichtig ongekleurd glas, met een blauwe spiraal, waar op en omheen druppels glas, ongekleurd en blauw, alsof het water opspat. De ontwerper is Anneke Bijleveld van Ander Glas. Via de Stichting Christelijke Hulp in Kenia (SCHIK) van voormalig voorganger ds. Evert van den Ham heeft de Oosterkerk contacten met de Ushirika-gemeente van de Reformed Church of East-Africa in Eldoret, Kenia. Toen de Oosterkerk werd gebouwd, heeft de Ushirika-gemeente deze doopschaal geschonken voor de nieuwe kerk.

• Tekst en foto's: Willy Tieman

Met dank aan: Teun Rijnveld, ds. Evert van den Ham en Janine Otten-Kardol

De nieuwe *Gaandeweg* is uit, met alle gezamenlijke en oecumenische activiteiten, als bewaarblad verschenen bij dit oktobernummer van *Kerk in Zoetermeer*. Leg ook een stapeltje in je kerk en inloophuis voor gasten en bezoekers. Op te halen bij het Kerkelijk Bureau of bel de redactie T 079-3 522 519

UITGELICHT

Zie voor de uitgebreide Agenda kerkinzoetermeer.nl/agenda

9 OKTOBER

**Choral Evensong
in de Oude Kerk**

In de najaarsserie Muzikale avond-diensten Oude Kerk is er op zondag 9 oktober als eerste weer een Choral Evensong, een avondgebed met Engelse koormuziek. Deze viering is een gezongen eredienst met lezingen, gebeden, gemeentezang, koorzang en orgelmuziek. Het Projectkoor Oude Kerk onder leiding van Ronald de Jong en organist Aarnoud de Groen uit Den Haag verlenen medewerking en ds. Kees Wesdorp is de voorganger. Welkom! Op de website is de liturgie als pdf te vinden en meekijken en -luisteren via livestream is ook mogelijk.

9 oktober, 18.30 uur, Dorpsstraat 59
Woudekerkgemeente.nl – ook voor de beelduitzending

2 NOVEMBER

**Dankdag met kinderen
in de Oosterkerk**

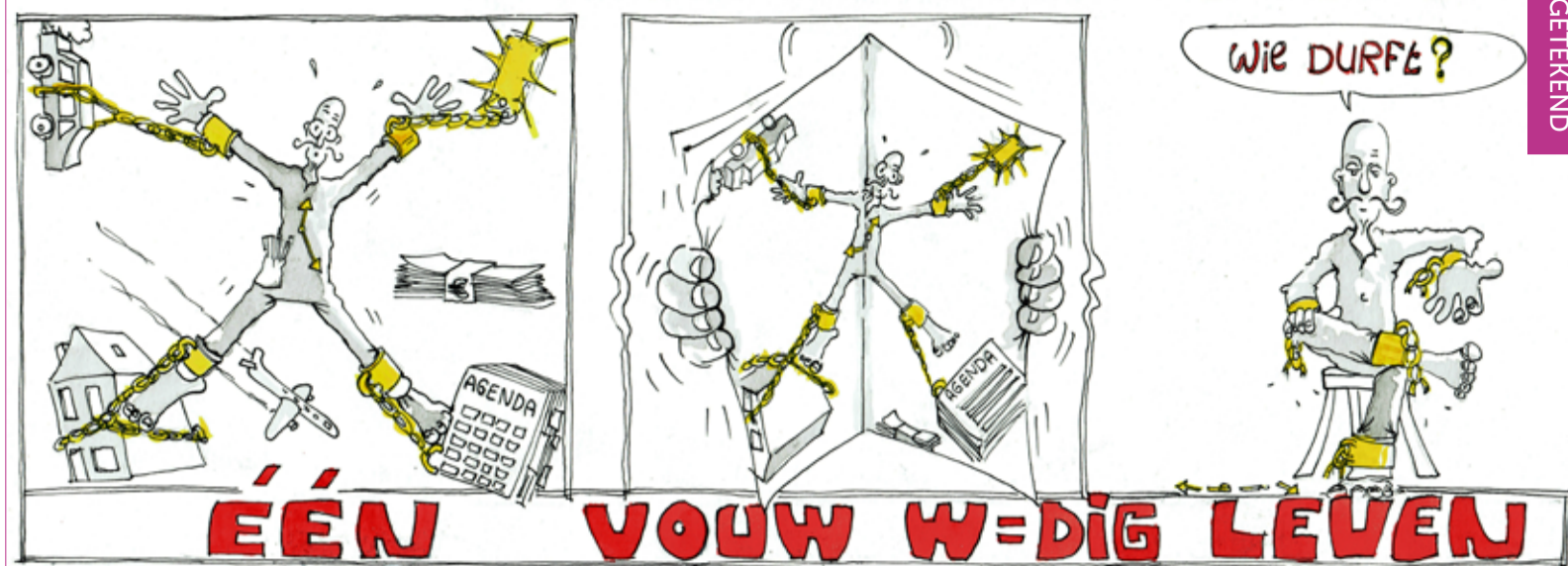
Op woensdag 2 november is het Dankdag en in de Oosterkerk is er om 15.00 uur een speciale dienst voor kinderen in de basisschoolleef-tijd. Ds. Pieter Baas is de voorganger en het thema is 'Wie dank jij?'. Het gaat over de profeet Elia uit 1 Koningen 17:1-16 tijdens drie lange jaren van droogte en hongersnood in het land.

Thema:

Wie dank jij?

1 Koningen 17:1-16

GETEKEND

WERKGROEP GROENE ICHTHUS

'We kunnen voldoende zonnepanelen kwijt'

ICHTHUSKERK • 'De Protestantse Wijkgemeente Zoetermeer-Noord wil een pluriforme en open geloofsgemeenschap zijn met ruimte voor ieder gemeentelid om invulling te geven aan haar en zijn geloof. Een gemeenschap, protestants van kleur en in goed contact met andersgelovigen en andersdenkenden, in de buurt en in de stad. Een geloofsgemeenschap die haar hart vindt in de omgang met God, die voortdurend bouwt aan gemeenschap met elkaar en die zich uit beweging inzet voor de samenleving.'

Vanuit die beweging zet de werkgroep Groene Ichthus zich in voor een duurzame samenleving en behoud van de schepping, vermeldt de website. 'We geven voorlichting aan gemeenteleden', zegt Jan-Cees Jol van de werkgroep, 'om ideeën en tips

WERKGROEP KERK EN MILIEU

'Hopelijk binnen afzienbare tijd zonnepanelen op het dak'

DE REGENBOOG • Sinds 2007 heeft De Regenboog een werkgroep Kerk en Milieu. De aanzet tot de oprichting waren activiteiten rond de startzondag van dat jaar. De groep bestaat uit Henk Bessembinders, Irene de Geus, Jaap Bos en Frits von Meijenfeldt en laat van tijd tot tijd van zich zien en horen.

'Het doel van de werkgroep Kerk en Milieu is het zo duurzaam mogelijk gebruiken van het kerkgebouw', zegt Frits von Meijenfeldt. 'Ook willen we de gemeenteleden handreikingen doen en stimuleren om het dagelijks leven duurzaam in te richten.' Op aandringen van de werkgroep heeft het kerkgebouw nu alleen nog ledverlichting en is de cv-ketel vervangen. Sinds 2012 voert De Regenboog ook het

predicaat Groene Kerk. 'Nu zonnepanelen minder zwaar zijn geworden en meer opbrengst genereren, kunnen die hopelijk binnen afzienbare termijn worden geïnstalleerd.' Henk heeft enige tijd berichten over milieubewust leven geschreven in de wekelijkse Nieuwsbrief van wijkgemeente Zoetermeer-Zuid en Jaap zorgt, samen met Gerard Baak, voor het onderhoud van de groenstroken naast de kerk. 'Samen met andere vrijwilligers zorgen we ook voor het opruimen van zwerfafval in de omgeving

van de kerk, een aantal keer per jaar. Vanwege de coronapandemie is het inzamelen enkele malen geannuleerd.' Ook bij dagelijkse wandelingen wordt er geraapt, flesjes en blikjes en ander afval. Plannen zijn er ook. Er staat een activiteit voor kinderen op het programma: de natuur ontdekken onder leiding van een natuurgids in het Burgemeester Hoekstrapark.

• Willy Tieman

GroeneKerken.nl

Vanuit de overtuiging dat geloof en verduurzaming alles met elkaar te maken hebben stimuleert GroeneKerken geloofsgemeenschappen met een nieuwsbrief die prikkelt tot actie. Ook is er een uitgebreid pakket praktische informatie om als kerk samen op weg te gaan naar een eerlijke en toekomstbestendige samenleving. GroeneKerken wil kerken helpen aandacht te besteden aan rentmeesterschap en zorg voor de aarde in de Bijbel en van zich inzetten voor het verkleinen van ieders voetafdruk.

aan te reiken en hoe ieder een bijdrage kan leveren. Het gaat om bewustwording, om te beginnen in je eigen leven.

Ook vragen we aandacht voor de oorzaken en gevolgen van klimaatverandering.' Daarom ook is de Ichthuskerk een paar jaar geleden 'Groene Kerk' geworden. Het platform GroeneKerken is een initiatief van Kerk in Actie en Tear. Veel kerken in Nederland zijn hierbij aangesloten. De werkgroep heeft uitgezocht of en hoeveel zonnepanelen er op het dak van de Ichthuskerk kunnen. 'We kunnen er voldoende op kwijt om de eigen behoefte aan elektriciteit zelf op te wekken. We wilden een crowdfundingactie starten om de zonnepanelen te kunnen aanschaffen en laten installeren – en toen kwam corona. We zijn het nog steeds van plan, al moet er eerst het een en ander aan het dak gebeuren.'

Meer informatie? Meedoen?
Jan-Cees Jol T 079-362 06 03

• Hanneke Lam

Duurzaam denken en doen

Een themadienst, scheppingszondag, bid- of dankdag kan een aanknopingspunt zijn om duurzaamheid onder de aandacht te brengen. Gebeden en overdenkingen, gemaakt door Kerk in Actie en Tear, en namen van sprekers op: groenekerken.nl. Kijk voor meer ideeën en inspiratie ook op scheppingsvieren.nl, groengeloven.com en michazondag.nl

ONDER WOORDEN

Alleen liefde

Mogen wij de ernst van de situatie begrijpen en beseffen dat liefde onze enige redding is. Liefde voor onze kleine en zo bedreigde aarde.

Alleen liefde kan ons hart omvormen en ons maken tot behouders van leven en van aarde.

Alleen liefde kan onze ogen openen voor integriteit en rechten van alles wat leeft.

Alleen liefde kan ons de nederigheid leren die we zo nodig hebben om goed met onze aarde om te gaan.

Alleen liefde kan het bedreigde leven behoeden en voor uitsterven bewaren.

Mary de la Vette

Uit: 'Aarde mijn aarde' – verschenen bij twintig jaar Franciscaans Milieuproject Stoutenburg, 2011

Alle vaste contactgegevens en adressen vindt u op pagina 4 van deze krant.

Bel of mail of kijk op de aangegeven websites voor actuele informatie. De KiZ-agenda op kerkinzoetermeer.nl houdt alles actueel.

Geweldig respons Actie Vakantietas

Wat kregen we veel enthousiaste reacties op onze oproep vanuit Zoetermeer-Noord om ook dit jaar vakantietassen te vullen voor kinderen die leven onder de armoedegrens. De grote hoeveelheid spullen en geld maakten het zelfs mogelijk dat we dit jaar een verdubbeling van het aantal tassen konden vullen. We hebben ruim honderd kinderen blij kunnen maken met een goed gevulde en op leeftijd gerichte vakantietas. Iedereen die hieraan een bedrage heeft geleverd: heel hartelijk bedankt!

• Marijke Bal en Ans de Jonge
ZOETERMEER-NOORD (ICHTHUSKERK)

30 OKTOBER

Herdenking overledenen bij de Watertoren

Op zondag 30 oktober staan we stil bij de mensen die gestorven zijn. En specifiek bij alle mensen die overleden zijn door het coronavirus. Een bijzondere bijeenkomst, georganiseerd vanuit De Pelgrim. We noemen de namen van onze geliefden die ons dit jaar of in eerdere jaren ontvallen zijn. We willen dat doen met alle mensen, gelovig of niet. We steken lichtjes aan en we zullen gedichten lezen. We komen samen rondom de Watertoren in Rokkeveen, in de buitenlucht. Indien nodig kunnen we uitwijken naar kerkgebouw De Wijngaard. Een ieder is van harte uitgenodigd. Van tevoren aanmelden en u kunt ook de namen doorgeven van uw geliefden.

30 oktober, 15.00 uur, Watertoren Rokkeveen;
aanmelden E info@depelgrimzoetermeer.nl T 06- 2497 5092

DE PELGRIM

Ochtendgebed: elke werkdag 7.30-8.00 uur

Ontbijt: elke werkdag 8.00-8.45 uur

Koffie-, thee- en aandachtsschenkerij:

elke woensdag 10.00-12.00 uur, consistorie

Emmaüswandeling: elke vrijdag 10.30-12.00 uur, Balijhoeve, Kurkhout 100

Leerhuis Sleutelervaringen

Ook wel eens iets meegemaakt waardoor je leven een andere wending nam? Wat heeft het voor je betekend? Hoe is dat nog steeds van invloed? We gaan er mee aan de slag aan de hand van creatieve meditatieve werkvormen.

25 oktober, 19.30-21.30 uur;

Huiskamer De Pelgrim, Frans

Halsstraat 3 (achter 't Centrum)

Zin in mantelzorg

Wat bezielt je in de zorg voor de ander, wat zijn je krachtbronnen en hoe stel je grenzen? 'Zin in mantelzorg' is een gespreksgroep om ervaringen te delen met andere mantelzorgers en van elkaar te leren.

tweede keer: 11 oktober,

13.30-15.30 uur;

€ 25 voor 5 middagen

Pelgrimsviering

9 oktober, 9.30-10.30 uur,
Pelgrimskerk

Langeafstandswandeling

9 oktober, 10.30 uur
verzamen bij de Pelgrims-
kerk; € 10 T 06-2497 5092

Creamiddag

18 oktober, herfststuk schikken,
13.30 uur; consistorie
Pelgrimskerk; € 5

Taizéviering

23 oktober, De Wijngaard,
Moeder Teresiasingel 100

INLOOP OPEN ICHTHUS

Elke woensdag tussen 10.00 en 12.00 uur welkom voor ontmoeting met koffie en thee, een praatje of een pastoraal gesprek. De Creaclub is vaak ook aanwezig.

Thea Streef T 06-2095 7228

en Jenny van den Berg
T 079-351 22 40

INLOOP DE HERBERG OUDE KERK

Elke dinsdag van 10.00 tot 12.00 uur in De Herberg naast de Oude Kerk, Dorpsstraat 59. Open voor iedereen die binnen wil komen lopen en van harte welkom voor koffie, thee en gesprek.

T 06-2009 2729 E loes.landlust@ziggo.nl W oudekerkgemeente.nl

OPEN KERK

Open Oosterkerk

Elke di 13.00-16.00 uur.

E p.j.van.daalen@casema.nl

Open Ichthuskerk

Elke wo 10.00-12.00 uur.

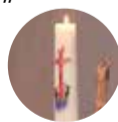
Parkdreef 258

E mail@antonvandijken.nl

Open Pelgrimskerk

Elke wo 10.00-12.00 uur.

T 06-2497 5092

Open Oude Kerk

Elke vr 14.00-15.30 uur.

E jokevanderkrukkrop@gmail.com

Open Lichtzijde

Elke ma 10.30-12.00,

elke do 14.00-15.30 uur.

T 06-1322 5946

Open Kompas

Elke di 10.00-12.30 uur

T 06-1322 5946

9 OKTOBER

Taizé-Avondgebed regionaal

Taizé Voorburg organiseert dit kerkelijk seizoen vier regionale Avondgebeden in de stijl van Taizé, zoals maandelijks op elke vierde zaterdag ook in Zoetermeer gebeurt. Voorafgaand is er voor wie dat wil een meerstemmige zangrepetitie en een maaltijd. Welkom vanuit heel Zuid-Holland om mee te doen in deze bijzondere vieringen op 9 oktober, 8 januari, 12 maart en 11 juni.

17.15 uur zangrepetitie, 18.15 uur maaltijd, 19.30 Avondgebed.

Aanmelden wordt op prijs gesteld: Carolien Sleven

E taizevoorburg@gmail.com W [facebook.com/TaizeVoorburg](https://www.facebook.com/TaizeVoorburg)

8 OKTOBER

'Duurzame' wandel- en fietstocht Zoetermeer

Zo'n dertig organisaties en bedrijven hebben zich bij DuurSamen Zoetermeer aangesloten om op zaterdag 8 oktober aandacht te schenken aan duurzaamheid. Op de website van DuurSamen kun je zelf een wandel- of fietstocht uitstippelen, langs voedselbos, hofuin en boerderij, over luchtkwaliteit, duurzame energie en biodiversiteit.

E info@duursamenzoetermeer.nl

W duursamenzoetermeer.nl

6 EN 13 OKTOBER

Schrijfcafé in de Week tegen Eenzaamheid

Op 6 en 13 oktober organiseert Jannie van Maldegem van 11.00-13.00 uur een schrijfworkshop in kunstgarage Franx in het Dorp, Vlamingstraat 1-3, voor iedereen die schrijven leuk vindt en je kunt aansluiten wanneer je wilt. Op 6 oktober is het gratis, in het kader van de Week tegen Eenzaamheid, op 13 oktober de gebruikelijke € 10. Het decor voor deze schrijfsessies wordt gevormd door de exposities 'Strijdvaardig – activisme gefotografeerd' en 'Lijden'.

E jannievanmaldegem@ziggo.nl

T 06-3755 7355 W schrijfavonturen.nl

Druppels om te delen

Begin oktober starten de Druppelgesprekken weer. We delen de zoete druppels als dauw op een bloem. We delen de zoute druppels als tranen om af te wisselen. Op maandagmiddag van 13.30-14.30 uur en georganiseerd door Stichting Piëzo. Inloop met koffie en thee vanaf 13.00 uur. Welkom op de César Franckrode 62!

Marijke Bal (Ichthuskerk) T 06-3735

3090 E wimmarijkebal@hotmail.com

en Milou van Loenen (Piëzo) T 06-

1171 5238 E milou@stichtingpiezo.nl

9 NOVEMBER

Moldavië-project

De protestantse wijkgemeenten in Zoetermeer en regio zetten dit jaar samen de schouders onder projecten in Moldavië, het armste land van Europa. Op woensdag 9 november is er een gezamenlijke maaltijd met inloop vanaf 17.30 uur, met daarna om 19.30 uur informatie over de projecten en de manieren om hieraan bij te dragen. Organisatie: Platform ZWO Zoetermeer – voor zending, werelddiaconaat en ontwikkelingssamenwerking.

De Regenboog, Nathaliegang 263

E jboogaard@ziggo.nl W kerkinactie.protestantsekerk.nl/projecten

KINDCENTRUM ZOEKT EEN LICHTDRAGER!

Vacature pedagogisch medewerker
0,4 fte

WereldWijs
andere wijs en rijk met de Bijbel als basis

KINDCENTRUM

Een BSO in een prachtig park met een kinderboerderij!

Als onderdeel van Basisschool Wereldwijs in Zoetermeer werken we samen om het beste voor elk kind te zoeken. Ben jij een medewerker die een groot hart heeft voor kinderen? Wil jij jezelf ontwikkelen en door-groeien naar een leidinggevende functie?

Lees het volledige functieprofiel op www.wereldwijs-levwn.nl/vacatures/
Wil je eerst meer informatie neem dan contact op met Annigje Gille 06-12866900

INLOOPHUIS ROKKEVEEN

Elke vrijdag in De Regenboog

van 10.00-13.00 uur

Middagpauzediens van 11.30-12.00 uur

Elke vierde vrijdag maaltijd om 12.00 uur

(week voorafgaand opgeven)

Middagpauzediens voorganger

30 september Petra Vossegat-de Bruin

7 oktober Ab de Raad

14 oktober Matthé Vermeulen

21 oktober Wil Bettenhausen-Baak

28 oktober geen Middagpauzediens – wel Maaltijd

4 november Marga Schipper-Boven

muzikale begeleiding

Jan van Vliet

Aad Baak

Frank van de Beld

Geert Stauttener

– wel Maaltijd

Jan van Vliet

Nathaliegang 263 T (079) 361 33 65

E wil.bettenhausen@gmail.com

Advertentie

EXPOSITIE 'DUURZAAMHEID'

'De KUNST is hergebruiken'

THEMA

In Oudheidkamer De Negen Turven, Dorpsstraat 139 in Benthuizen, is op 10 september de expositie 'Duurzaamheid, de KUNST is hergebruiken' geopend. De tentoonstelling duurt tot en met 19 november en is te bezoeken op zaterdagen van 13.30 tot 17.00 uur.

De Historische Kring Benthuizen organiseert elk jaar een tentoonstelling die aansluit bij het thema van de landelijke Open Monumentendag, de tweede zaterdag in september. Dit jaar was dat

'Duurzaamheid'. Een krantenartikel had hen geattendeerd op kunstenaars die afgedankt of gevonden materiaal gebruiken. Daarna hoorden zij over steeds meer mensen die – al jaren – op

deze manier werken en het idee voor deze expositie was geboren. De exposanten komen voornamelijk uit Benthuizen, maar ook uit Nieuwkoop en Zoetermeer.

Goos Schellingerhout

- gebruikt hout, zoals kastplanken, tafelpoten en drempels, fietsonderdelen en metalen kleerhangers
- maakt gebruiksvoorwerpen, zoals een slakom met bestek en kandelaars, en siervoorwerpen

Piet Verhoeven

- gebruikt hout, zoals plinten, schroeven, bouten, elektriciteitsdraad
- maakt puzzels en siervoorwerpen

Marianne Milatz

- gebruikt oude lappen, jassen en tassen
- maakt poppen

Corry Wijfjes

- gebruikt fietsbanden
- maakt dieren

José van Wouwen

- gebruikt oude jeans: broeken, jurken, jasjes
- versiert deze met applicaties, zoals delen van oude geborduurde kussens

Kees 't Jong

- gebruikt sinaasappelkistjes en materiaal uit de natuur
- maakt siervoorwerpen

Ferry van Vliet

- gebruikt heel diverse materialen
- maakt lampen

AnnaMarie Jongbloed en Kees Onderwater

van de Zoetermeerse Modelbouw Club (ZMBC)

- gebruiken zeer uiteenlopende materialen
- modelbouw

Mieke en Riet Boevé

- maken kaarten met onder meer verpakkingsmateriaal van theezakjes

• Tekst en foto's: Willy Tieman

CULTURELE AGENDA

Alle culturele activiteiten met toelichting staan ook op www.kerkinzoetermeer.nl

Carillonconcert

12.00-13.00 uur, vanaf toren Oude Kerk, buiten te beluisteren

• 8 oktober **Beiaardier Gijsbert Kok Nederlands programma**
Met muziek van Jacob van Eyck en Jan Pieterszoon Sweelinck (17e eeuw), Servaas de Koninck (18e eeuw), Johan W. Wilms (19e eeuw) en Albert de Klerk (20e eeuw), afgewisseld met liedjes van Wim Sonneveld, Annie M.G. Schmidt en André Hazes.

Lunchpauzeconcerten

elke woensdag 12.45-13.15 uur

5 oktober Laura Rafecas – viool en Roderigo Robles – vleugel
12 oktober Pauline Schenkelaars – blokfluit en Ronald de Jong – orgel
19 oktober Ensemble Marais
26 oktober Camilla van der Kooij – viool en Josje Goudswaard – vleugel
2 november Regina Ederveen – harp

toegang gratis, deurcollecte W herbergoudekerk.nl

Worship Kids – Zing mee!

Worship Kids is er weer: voor jongens en meiden uit groep 3 t/m groep 8! Samen zingen en onze God loven en prijzen met onze stem. Oefenen doen we op donderdagavond van 18.45-19.30 uur in de Oosterkerk. We gaan oefenen voor een familieconcert op zaterdagmiddag 19 november met Marcel & Lydia Zimmer. Zing je mee?
Aanmelden: E.ariannehak76@gmail.com of agannekeus@gmail.com

Jubileumconcert Hans Jansen

Op zondag 16 oktober wordt in de Lutherse Kerk in Den Haag met een feestelijk jubileumconcert gevierd dat Hans Jansen vijftig jaar geleden zijn werkzaamheden als kerkmusicus begon. Er klinkt muziek van Heinrich Schütz, J.S. Bach en van de jubilaris. Medewerking is er van een aantal koren, ensembles en organist Arjen Leistra. Met boekpresentatie over 20ste-eeuwse ontwikkelingen in de protestantse kerkmuziek. Organisatie: Stichting Haagse Kerkmuziek Evenementen.

15.00 uur, Lutherse Burgwal 9, Den Haag; voorverkoop € 15 / aan de kerk € 17,50 / kinderen en studenten € 9 Wshke.nl en hans-jansen.com

Na-de-lunchconcert Oosterkerk

Dinsdag 11 oktober is er weer zo'n leuk Na-de-lunchconcert op elke tweede dinsdag in de Oosterkerk, die ook de hele middag open is. Laat u verrassen.
13.00-13.45 uur, Oosterheemplein 320; Johan van Oeveren
T 06-4803 7180

Orgelconcert Ronald de Jong

Zaterdag 29 oktober bespeelt Ronald de Jong in een middagconcert 'zijn' Lohmanorgel in de Oude Kerk Zoetermeer, Dorpsstraat 59. Op het programma: werken van J.S. Bach, C. Franck, R. Dubra en De Jong. Voorafgaand is koffie en thee verkrijgbaar en de musicus geeft even voordat het concert begint een korte toelichting. Organisatie: Stichting Oude Kerk Zoetermeer.
15.00 uur, deur open 14.30 uur; t/m 17 jaar gratis / 18 t/m 64 jaar € 10 / 65 jaar en ouder € 7 / korting voor SOKZ-donateurs; kaartverkoop (contant) bij de entree

KERK MUZIEK

Levenswijze

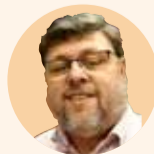
In het lied 'Aan U behoort, o Heer der heren' bezingen we de mooie schepping en erkennen we dat alles aan God toebehoort. Hij heeft de aarde met haar wel en wee gemaakt. Zij is van Hem. Vol overtuiging zing ik dit lied mee. Er is niets op tegen om zo de lof Gods te zingen.

Alles goed en wel, maar wat doe ik in het dagelijks leven met deze tekst? Is mijn levenswijze in overeenstemming met dit lied waar ik van harte mee instem. Of ... Ja, ook ik let op mijn energie- en gasgebruik. Al is het alleen maar vanwege de hoge prijzen. En ja, er liggen ook zonnepanelen op ons dak. Scheelt weer in de energierekening. Naar mijn werk ga ik op de fiets. Elektrisch, dat dan weer wel. Of met het openbaar vervoer. Maar toch ook soms met de auto. En door onze kinderen worden ook wij opgevoed om te letten op ons eten. Waar komt het vandaan? Hoe wordt het geproduceerd? Is het wel nodig om veel vlees te eten? Vragen waar ik soms geen antwoord op heb.

Al decennia lang roepen christenen op om verantwoord met de schepping om te gaan. 'Vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping.' Daar ging het in de vorige eeuw al om. Wij zijn geen eigenaar, maar slechts rentmeester van de aarde. Misschien niet alleen slechts, maar ook slechte rentmeesters.

Mijn vader zei altijd: 'Het gaat er niet om wat je zondags in de kerk belijdt, het gaat erom wat je op maandag tot en met zaterdag doet.' Je gedrag buiten de kerkmuren doet ertoe. Daar laat je zien hoe je gelooft. Nog steeds een wijze les. Stof om over na te denken.

Zingen we het lied alleen in de kerk of doen we er buiten de kerkmuren ook nog wat mee?

• Arie Vooijs
KIZ-MEDEWERKER

Aan U behoort, o Heer der heren

De aarde is des Heren

*Aan U behoort, o Heer der heren,
de aarde met haar wel en wee,
de steile bergen, koele meren,
het vaste land, de onzekere zee.
Van U getuigen dag en nacht.
Gij hebt ze heerlijk voortgebracht.*

*Gij hebt de bloemen op de velden
met koninklijke pracht bekleed.
De zorgeloze vogels melden
dat Gij uw schepping niet vergeet.
't Is alles een gelijkenis
van meer dan aards geheimenis.*

*Gij roept het jonge leven wakker,
een tuin bloeit rond het open graf.
Er ruisen halmen op de akker
waar zich het zaad verloren gaf.
En vele korrels vormen saam
een kostbaar brood in uwe naam.*

*Laat dan mijn hart U toebehoren
en laat mij door de wereld gaan
met open ogen, open oren
om al uw tekens te verstaan.
Dan is het aardse leven goed,
omdat de hemel mij begroet.*

tekst Jan Wit
melodie Hamburg 1690 – 'Wer nur den lieben Gott lässt walten' (2)
Lied 978, Liedboek – Zingen en bidden in huis en kerk, 2013

PERSPECTIEF

In deze zesde jaargang 2022 van 'Kerk in Zoetermeer' belichten we in de Perspectief-rubriek een uitgekozen tekst uit het leesrooster van Taizé 'Elke dag de Bijbel open'.

Zelfbeheersing – vrucht van de Geest

Paulus schreef: Laat u leiden door de Geest. De vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Galaten 5:16-18, 22-23

Bij 'anders leven' in het kader van klimaatverandering denk ik aan één van de aspecten van de vrucht van de Geest: zelfbeheersing. Met Pinksteren hebben Arianne Lodder en ik in de Ichthuskerk een dienst geleid, waarin de kunstwerken over de vrucht van de Geest die op de Floriade 2022 staan werden getoond. Het kunstwerk 'Zelfbeheersing' van Johanna Braeunlich is een fontein, bestaande uit vier stenen, op elkaar gestapeld. Het is een wankel evenwicht.

Ons leven is ook een wankel evenwicht. We kunnen snel uit balans raken, door dingen van buitenaf. Dan kunnen we onze zelfbeheersing verliezen. In Spreuken 25:28 staat: 'Iemand die zich niet kan beheersen, is als een stad zonder muren.' Stadsmuren beschermden vroeger tegen vijanden. Een stad zonder muren was enorm kwetsbaar. Daarmee kun je een leven zonder zelfbeheersing vergelijken.

Niet alleen wij, maar ook de aarde kan uit balans raken. Aan ons de opdracht om niet alleen de stad waar we wonen, maar de hele aarde te beschermen, er een soort muurtje omheen te metselen. Dat kunnen we alleen door onszelf te leren beheersen: een grens stellen aan onze consumptiedrift, vlieguren beperken en alternatieve vakanties zoeken, vaker de fiets pakken, korter douchen. Je kunt daar een prachtige

douchewekker, een soort zandloper, voor kopen. We lezen in de krant en zien op het journaal de gevolgen als het wankel evenwicht dat aarde heet uit balans raakt en de stenen van elkaar rollen. Grote droogte in de Hoorn van Afrika en tegelijk een derde van Pakistan onder water gelopen. Laten we bidden, het liefst iedere dag, dat God ons steeds meer bekwaamt in zelfbeheersing.

• ds. Marina van der Zwaag
INTERIM PREDIKANT ZOETERMEER-NOORD
(ICHTHUSKERK)

Johanna Braeunlich, 'Zelfbeheersing', keramiek met waterbron, kunst- en belevingstuin Fruitful City met Tiny Church, Floriade 2022 in Almere W fruitfulcity.nl; annusch.com

LEESROOSTER

Elke dag de Bijbel open

Deze dagelijkse bijbelteksten worden tijdens het middaggebed in Taizé gelezen. De verwijzing geeft een wat langere tekst aan. Het hele leesrooster voor deze maand kunt u downloaden van www.kerkinzoetermeer.nl

ZA. 1 OKTOBER - Deuteronomium 31:1-8
Mozes zei: Wees vastberaden en standvastig. Het is de Heer, uw God, die met u meegaat. Hij zal niet van uw zijde wijken en u niet verlaten.'

ZON. 2 OKTOBER - 2 Timoteüs 1:6-18
Paulus schreef aan Timoteüs: God heeft ons niet een geest van lafhartigheid gegeven, maar een geest van kracht, liefde en bezonnenheid.

MA. 3 OKTOBER - Lucas 9:18-24
Jezus zegt: Wie achter mij aan wil komen, moet zichzelf verloochenen en dagelijks zijn kruis op zich nemen en mij volgen.

DI. 4 OKTOBER - Lucas 12:22-31
Jezus zegt: Maak je geen zorgen over jezelf. Wie van jullie kan door zich zorgen te maken één el aan zijn levensduur toevoegen?

WO. 5 OKTOBER - 2 Timoteüs 2:1-7
Paulus schreef: Wees sterk door de genade van Christus Jezus.

DO. 6 OKTOBER - Hebreëen 13:1-8
We kunnen vol vertrouwen zeggen: 'De Heer is mijn helper, ik heb niets te vrezen. Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid!'

VR. 7 OKTOBER - Johannes 5:30-47
Jezus zegt: Ik richt mij niet op wat ik zelf wil, maar op de wil van hem die mij gezonden heeft.

ZA. 8 OKTOBER - Psalm 56
Uit de Psalmen: God, u hebt mijn leven aan de dood ontrukkt. Nu kan ik wandelen onder Gods hoede in het licht van het leven.

ZON. 9 OKTOBER - Lucas 17:11-19
Jezus zei tegen de door hem genezen Samaritaan, die terugkeerde om hem te danken: Sta op en ga. Uw geloof heeft u gered.

MA. 10 OKTOBER - Galaten 5:16-18, 22-23
Paulus schreef: Laat u leiden door de Geest. De vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

DI. 11 OKTOBER - Lucas 5:1-11
Jezus zei tegen Simon Petrus: 'Vaar naar diep water en gooi jullie netten uit om vis te vangen.' Simon antwoordde: 'Meester, de hele nacht hebben we ons ingespannen en niets gevangen. Maar als u het zegt, zal ik de netten uitwerpen.'

WO. 12 OKTOBER - Leviticus 19:9-18
Wees niet partijdig. Spreek rechtvaardig recht over je naasten. Heb je naaste lief als jezelf.

DO. 13 OKTOBER - 1 Johannes 3:1-3
Johannes schreef: Bedenk hoe groot de liefde is die de Vader ons heeft geschonken! Wij worden kinderen van God genoemd, en dat zijn we ook.

DIACONAAL CENTRUM ZOETERMEER IN OPRICHTING

Staande op een kruispunt ...

Staande op een kruispunt kun je verschillende kanten op. In onze rijke moderne wereld is dat eigenlijk nauwelijks nog een probleem. De navigatie van je auto of je mobiel maakt die keuze gemakkelijk. Tenminste als je een telefoon of een auto bezit. En dat is vandaag toch minder vanzelfsprekend dan u wellicht denkt in een tijd met veel verborgen armoede. De arme middeleeuwse bedelaar die op een kruispunt belandde, hoopte dat zijn weg naar een klooster zou leiden. Dan was hij zeker van onderdak, voedsel en wat hulp. Immers vanaf het begin van het christendom is diaconie een wezenskenmerk van de kerk. De wijze waarop die diaconale hulp vorm heeft gekregen is in de loop van de tijd veranderd, maar de diaconale taak van de kerk is dat niet. 'Kruispunt' is dan ook de naam die de Werkgroep Diaconaal Centrum Zoetermeer heeft gekozen voor het in oprichting zijnde diaconaal centrum.

Voorzitter van deze Zoetermeerse kerkbrede diaconale werkgroep is Eric Brunings en hij doet verslag van de stappen die tot nu gezet zijn. Hoewel diaconale hulp in Zoetermeer al lange tijd aanwezig is, bleek die bij inventarisatie erg versnipperd. Zowel van katholieke als van protestantse zijde gingen werkgroepen aan de slag om diaconale hulp te centraliseren en de effectiviteit ervan te vergroten. Begin zomer 2021 vond een eerste informatieavond plaats, waarbij de werkgroep Diaconaal Centrum vanuit de H. Nicolaasparochie en de werkgroep Stadsdiaconaat vanuit het Beraad van Kerken Zoetermeer (BvKZ) hun gezamenlijk initiatief presenteerden. Dezelfde doelen werden nagestreefd en de werkgroepen samengevoegd. Het tij was hun goed gezind: aan beide kanten werd gediscussieerd over het afstoten van kerkgebouwen en hoe die gebouwen vervolgens

een zinvolle bestemming te geven. Dit gaf een extra dimensie aan het gezamenlijke proces. Er is al veel werk verricht en er zijn grote stappen gezet. Via presentaties voor geïnteresseerden werd contact gelegd met een heel aantal Zoetermeerse diaconale partners. Ook zij gaven aan dat er behoefte bestaat aan samenwerking in combinatie met huisvesting. Inmiddels werken instanties als de Voedselbank, JobHulpMaatje, Present en SchuldHulpMaatje actief mee aan het tot stand komen van Kruispunt, zij zijn ook vertegenwoordigd in de werkgroep samen met de Nicolaasparochie en de Protestantse Gemeente. Gesprekken met de gemeente waren positief, wethouder Ingeborg ter Laak steunt het initiatief en de plannen voor de realisering van het centrum. Ook is overeengekomen dat De Oase en Genesareth samen

het Diaconaal Centrum gaan worden. De motivatie daarvoor is dat beide gebouwen vlak bij elkaar liggen in de wijk Meerzicht, waarvan de werkgroep denkt dat daar de behoefte aan diaconale hulp groot is. Er zijn statuten opgesteld, die momenteel in de eindfase bij de notaris liggen, zodat de Stichting Diaconaal Centrum Kruispunt Zoetermeer opgericht kan worden. Begin januari wordt gehoopt. De werkgroep houdt zich op dit moment bezig met het broodnodige geld via fondsenwerving en gesprekken met de gemeente Zoetermeer over subsidie. Verder buigen de leden zich over de invulling van het stichtingsbestuur en de inrichting van de gebouwen De Oase en Genesareth. Al veel stappen zijn gezet, nog even doorlopen!

• Hanneke Lam

Met dank aan Eric Brunings

De bovengenoemde middeleeuwer op het kruispunt verschilt nauwelijks van de hedendaagse mens die zijn of haar problemen niet langer aankan. Ook die laatste moet een weg kiezen die leidt tot onderdak, voedsel en hulp. Hij of zij staat op een wezenlijk kruispunt in het leven. Hoe mooi is het dan om iemand de juiste weg te kunnen wijzen.

UITGELEZEN

Tijd voor actie: positief en prettig duurzaam

'Voor iedereen die gelooft dat het de moeite waard is om over de moeilijke vraagstukken in het leven te praten.'

Met deze opdracht begint Katharine Hayhoe haar oproep snel actie te ondernemen tegen de klimaatverandering. Hayhoe is een van de belangrijkste en bekendste klimaatwetenschappers uit de Verenigde Staten. Zij koos voor deze tak van wetenschap vanuit haar christen-zijn. Vooral de armsten der aarde voelen de gevolgen van de opwarming van onze planeet het meest en voor haar geldt de opdracht van Jezus: 'Ontferm je over de armen.' Haar boodschap is dan ook: laat iedereen er iets aan doen op welke manier dan ook. 'We zijn hier niet om maar lui Gods komst af te wachten.' In vijf onderdelen maakt Hayhoe maakt duidelijk hoe zij dat voor ogen ziet. In de eerste plaats is praten met de ander van groot belang. Geef aan wat je van het probleem vindt en probeer aansluiting te zoeken bij je gesprekspartner. Niet een opgeheven vingertje, maar waarin kun je de ander vinden? Veel gesprekken zijn in het boek opgenomen. Daardoor wordt maakt de auteur goed inzichtelijk wat ze bedoelt. In het tweede deel van het boek is het tijd voor actie. Aan de hand van allerlei voorbeelden laat de

schrijfster zien, hoe je zelf samen met anderen tot handelen kunt komen. Kennis van de problematiek is daarbij onontbeerlijk. Ze propageert klein te beginnen, positief te zijn en te laten zien dat duurzame handelingen prettig kunnen zijn. De gevolgen van de klimaatverandering laat Hayhoe niet ongenoemd. Helder en eerlijk noemt zij fysieke en psychische problemen die kunnen ontstaan. Dit boek is heel toegankelijk geschreven, geeft relevante informatie en helpt je voldoende kennis te vergaren om meteen aan de slag te gaan met je eigen bijdrage aan het tegengaan van de klimaatverandering. Je moet wel van veel voorbeelden houden.

• Hanneke Lam

Katharine Hayhoe, 'Hoop voor de aarde. Hoe we samen het klimaat kunnen redden', Utrecht: KokBoekencentrum, 2022

